

ORTOEPIA A JAZYKOVÁ KULTÚRA

Skratka predmetu:	IISMKm/OEJAK/15
Semester:	zimný
Ročník:	prvý
Študijný program:	bakalársky, (MSB)
Akademický rok:	2021/2022
Časová dotácia:	0/2
Spôsob hodnotenia:	priebežné hodnotenie
Počet kreditov:	3
Vyučujúci:	Ing. Marianna KRAVIAROVÁ, PhD. – marianna.kraviarova@unipo.sk

Cieľ predmetu:

Absolvent predmetu dokáže:

- uplatňovať pravidlá ortoepie vo svojich rečových prejavoch,
- rozlišovať medzi spisovnými a nespisovnými javmi vo výslovnosti, predovšetkým dôrazne rozlišovať medzi správnou a nesprávnou artikuláciou,
- vnímať kvalitu hovorených prejavov seba a iných,
- rozpoznať chyby v hovorených prejavoch a napraviť ich,
- uplatňovať slovenskú fonetickú transkripciu na zápis ortoepických javov v rečových prejavoch.

Stručná osnova predmetu:

- Ortoepia, ortofónia, ortografia. Vzťah ortoepie a ortografie. Písaný a hovorený jazykový prejav. Jazyková norma, kodifikácia, úzus. Základné kodifikačné príručky.
- Základné zásady slovenskej ortoepie. Z dejín slovenskej ortoepie.
- Zvuková kultúra, štýly výslovnosti. Fonetická transkripcia.
- Inventár znakov slovenskej fonetickej transkripcie.
- Ortoepické javy pri samohláskach (krátke, dlhé vokály, diftongy, hiátové spojenia).
- Znelostná asimilácia – všeobecné pravidlá. Osobitosti priebehu znelostnej asimilácie v slovenčine.
- Výslovnosť zdvojených spoluhlások.
- Výslovnosť tvrdých a mäkkých spoluhlások.
- Výslovnosť iných spoluhlások.
- Výslovnosť spoluhláskových skupín.
- Zvukové javy v štandardnej forme národného jazyka v konfrontácii s ortoepickou normou.
- Prízvuk a rytmus, vetný prízvuk, dôraz a emfáza.
- Melódia vety v spisovnej slovenčine.
- Súčinnosť prozodických javov. Uplatňovanie suprasegmentálnych javov v závislosti od jazykového štýlu a slohového postupu.
- Fonetická transkripcia segmentálnej a suprasegmentálnej úrovne reči.

Základná literatúra:

1. BÓNOVÁ, I.: *ORTOEPIA zvukového prejavu na segmentálnej úrovni*. Košice: ŠafárikPress 2019.

2. DVONČOVÁ, J. – JENČA, G. – KRÁL, Á.: *Atlas slovenských hlások*. Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1969.
3. KRÁL, Á.: *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. 3. vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo 1996.
4. KRÁL, Á. – SABOL, J.: *Fonetika a fonológia*. Bratislava: SPN 1989.
5. SABOL, J. – BÓNOVÁ, I. – SOKOLOVÁ, M.: *Kultúra hovoreného prejavu*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove 2006.

Požiadavky na absolvovanie predmetu:

(počet kreditov: 2)

Predmet je hodnotený priebežne. V priebehu semestra študent spracuje, prezentuje na seminári a odovzdá seminárnu prácu na tému vybranej problematiky slovenskej ortoepie a jazykovej kultúry. V priebehu semestra študent absolvuje vedomostný test.

Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 92%, na získanie hodnotenia B 84%, na hodnotenie C najmenej 76%, na hodnotenie D 65%, na hodnotenie E najmenej 51%. Študent, ktorý získa menej ako 51% bude hodnotený stupňom FX.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia seminárnej práce, vedomostného testu a čiastkových úloh.

Aktívna účasť na seminároch je nevyhnutnou podmienkou na udelenie kreditov.

POZNÁMKA:

V prípade prechodu na dištančnú formu výučby budú semináre realizované pomocou aplikácie MS Teams a študent bude riešiť čiastkové úlohy, ktoré priebežne elektronicky odovzdáva vyučujúcemu. Seminárna práca bude odovzdaná elektronicky a odprezentovaná cez MS Teams.

V Prešove 16. 9. 2021